

Kainuun edunajaminen

MH § 76

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua maakunnan edunajamista koskevista asioista.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina kansanedustajat Merja Kyllönen ja Tuomas Kettunen sekä Vihreiden puoluevastuuston puheenjohtaja Silja Keränen ja Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen.

1) Turvetyöryhmän esitykset julkaistu

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 8.4.2020 työryhmän selvittämään, miten turpeen käyttöä voidaan suunnata hallitulla tavalla polton sijasta korkeamman jalostusasteen innovatiivisiin tuotteisiin, kun turpeen energiakäyttö hallitusohjelman mukaisesti vähintään puolittuu vuoteen 2030 mennessä.

Työryhmän tuli esittää myös keinoja, joilla muutos tapahtuu alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla ja niin, ettei se vaaranna sähkön ja lämmön toimitus- ja huoltovarmuutta.

Lisäksi työryhmän tuli selvittää, millaisia korvaavia mahdollisuuksia turpeen hyödyntämiselle löytyy sen uusista innovatiivisista käyttömuodoista. Työryhmä arvioi myös millä muilla tavoin voidaan paikata aluetaloudellisia ja työllisyyteen syntyviä menetyksiä niillä alueilla, joilla turpeen energiakäytön vähenemisen vaikutukset ovat merkittävät.

Työryhmä luovutti loppuraporttinsa työ- ja elinkeinoministeriölle 31.3.2021. Työryhmä ehdottaa useita toimenpiteitä turveyrittäjien tilanteen parantamiseksi energiaturpeen kysynnän vähentyessä voimakkaasti erityisesti päästöoikeuden hinnan aiempia ennusteita huomattavasti nopeamman nousun vaikutuksesta.

Se ehdottaa myös huolto- ja toimitusvarmuuden turvaamiseen liittyviä toimia tilanteessa, jossa turpeen energiakäyttö vähenee jyrkästi jo lähivuosina – eräiden ennusteiden mukaan jopa noin 70 prosenttia vuoteen 2025 mennessä. Hallitusohjelman mukaan turpeen energiakäytön tulee vähintään puolittua vuoteen 2030 mennessä.

Työryhmän esitykset ja aineistot ovat saatavissa verkko-osoitteessa: <https://tem.fi/turvetyoryhma>

JTF-maakuntien kesken on käyty alustavia valmisteluja asiaan liittyvästä edunajamisesta.

2) Kainuun lentoliikenneyhteyksien näkymät / ostopalveluliikenteen alkaminen

Tiedoksi merkittävät asiat -kohdassa on **Traficom**in päätös **ostoliikenteestä**. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaisesti lentoliikenteen aloitus on viivästyneenä suunnitellusta. Kokouksessa tehdään tilannearvio uusimpien tietojen pohjalta. Keskustelussa voidaan linjata maakunnallisia yhteisiä toimenpiteitä lentoliikennekysynnän varmistamiseksi.

Kajaanin lentoyhteyksien toimivuuden lisäksi erittäin tärkeää on Suomen ja Kainuun kv. matkailun kehityksen kannalta mahdollisimman konkreettinen **exit-suunnitelma**, jonka pohjalta matkailutarjontaa voi uskottavasti markkinoida. Visit Finland on asiasta mm. ottanut kantaa seuraavasti: ”Kaikki ymmärtävät nyt, ettei avaaminen toteudu, jos tautitilanne pahenee, mutta se [päivämäärän antaminen] on parempi kuin vain odottaa. Meidän pitäisi saada selkeämmin viestittyä maailmalle, milloin Suomeen voi matkailla”, Hietasaari sanoo.

Julkisuudessa tilannetta on kommentoitu esim. 10.4.2021 Helsingin Sanomissa:

https://www.hs.fi/talous/art-2000007912371.html?fbclid=IwAR0kszhP6KiGESwuRtcf8qb83-5SOJ_LN4Ywpa0Gc2xin_RC1w7NVg-qOEY

Kolmas lentoliikenteen näkyymiin vaikuttava asia on eduskuntaan käsittelemään tuleva ehdotus **lentoveron** käyttöön otosta. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto tiedottaa, että se on aloittanut lentoveroon liittyvän kansalaisaloitteen käsittelyn. Kansalaisaloitteessa esitetään, että eduskunta ryhtyy lainvalmisteluun matkustajakohdaisen lentoveron säätämiseksi Suomessa.

Valtiovarainvaliokunnan verojaoston tiedotteen mukaa: ”Verojaosto pitää tärkeänä, että verotuksen roolista ja vaikutuksista lentoliikenteen päästöohjauksessa saadaan lisätietoa päätöksenteon taustalle. Tieto on tarpeen sekä kansallisia toimia harkitessa että EU-tason ja kansainvälisiin keskusteluihin osallistuessa”.

3) Savon radan nopeuttamismahdollisuuksia koskeva selvitys

Kokoukselle toimitetaan ei-julkinen tiivistelmä kolmen maakunnan liiton yhdessä tilaamasta selvityksestä. Selvityksen tulosten julkistaminen tapahtuu yhtä aikaa ao. maakunnissa 20.4.2021.

Erillisliite nro: 1

4) Selvitys biopolttoaineen käyttöä koskevien linjausten valmistelutilanteesta

Kainuun maakuntahallitus on pyytänyt kokouksessaan 29.3.2021 selvitystä liittyen Suomen hallituksen tavoitteeseen nostaa biopolttoaineen osuutta kaikesta liikenteeseen myydystä polttoaineesta. Miten asia vaikuttaa maakuntien ja alueiden elinkeinojen kilpailukykyyn ja miten Kainuun liitto voi ottaa kantaa asiaan.

Kainuun liiton virasto on koonnut asiaa koskevat ajankohtaiset pääkohdat selvitykseen. Sen pääkohdat voidaan kiteyttää seuraavasti:

- Selvityksen mukaan vastaukseen liittyy erilaisia laskelmia ja epävarmuutta.
- Tärkeää on huomata, että liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt selvityksen, jossa arvioidaan mm. miten polttoaineiden hinnannousu vaikuttaisi yrityksiin.

Erillisliite nro: 2

5) Suomen kestävän kasvun ohjelman valmistelun tilanne

Sidosryhmätilaisuus asiasta on järjestetty 8.4.2021 ja tilaisuuden materiaali on erillisliitteenä.

Erillisliite nro: 3

Lisäksi tallenne on katsottavissa kahden viikon ajan Vimeosta:
<https://vimeo.com/531244849/1ecd4c3a35>

Maakunnat ovat viime syksyn tilaisuuksissa esittäneet ja painottaneet kannanotoissaan vihreää siirtymää tukevien tuotannollisten ja vientiä lisäävien investointien vauhdittamista. Tästä näkökulmasta VM:n luonnos on herättänyt keskustelua, sillä se on vastoin alkupe räisiä tavoitteita muodostumassa varsin pirstaleiseksi ja investointien vivutuksen tavoite on matala.

6) Hallituksen puoliväliriihen näkymät

Kansanedustajilta toivotaan tästä asiasta lyhyet alustukset.

7) Muut mahdolliset edunajamisen ajankohtaiset asiat

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
